

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.— do 100 vrst Din 250. večji inserati petič rsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek pusteži.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din.

Rokopisi se ne vračajo

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Zopet revolucija v Mehiki

V vsej državi se širi uporno gibanje — Vlada je pozvala bivšega predsednika Callesa, da obračuna z uporniki — Vojaški svet sklepa o nadaljnjih korakih

— Newyork, 4. marca. Snoči do dospelosti semkaj vesti, da je v Veracruzu izbruhnila revolucija. Teh vesti doslej ni bilo mogoče kontrolirati, ker se iz nepojasnjenega vzroka prekinje skoraj vse telefonske in brzojavne zveze. Potniki, ki so prispeli od tamkaj, pripovedujejo, da je uvedena najstrožja cenzura in da se vrši na meji najstrožja kontrola. Mesto je docela zasedlo vojaštvo, ki se je pridružilo upornikom.

Tudi iz drugih mest poročajo o izbruhu upora proti vladi. Iz Mehike istočasno poročajo, da se tudi tam znova širi uporno gibanje. Glede na zelo kritičen položaj se je vlada odločila ponovno pozvati bivšega predsednika Callesa, da prevzame vrhovno vodstvo in obračuna z uporniki.

Calles se je pozivu odzval in takoj sklical posvetovanje vojaškega sveta, ki bo sklepal o nadaljnjih korakih. Zdi se, da je Mehika pred novo krvavo revolucijo, ki ima slejkorej versko ozadje. Katoliški cerkveni krogi se ne morejo sprijazniti z enakostjo, ki jo izvaja vlada in hočejo katoliški hierarhiji zopet priboriti prejšnje privilegirano stališče.

Falzifikacija francosko-belgijske tajne pogodbe ugotovljena

Aretirani dr. Frank Heine priznava, da je falzificiral pogodbo iz sebičnih namenov. — Nemci oporekajo zvezo s falzifikatorjem in sumijo o verodostojnosti njegovih izpovedi

— Bruselj, 4. marca. Vsi listi se bavijo z aretacijo falzifikatorja tajne francosko-belgijske vojaške pogodbe, ki je vzbudila v mednarodni politični javnosti toliko prahu. Falzifikator Frank Heine, doktor filozofije, je takoj po aretaciji priznal, da je pogodba od konca do kraja izmišljena in da jo je falzificiral zgolj iz sebičnih namenov. Najprej je mislil prodati nemški mušpionážnemu uradu, pozneje pa je uvidel, da mu bo kupčija z »Utrechter Tageblattem« več nesla. Heine je rodno nizozemski žid in je bil že večkrat kaznovan zaradi falzifikacije listin. Kakor pa zatrjuje »Journal«, je delal Heine po nalogu nemškega špijonažnega urada, kateremu bi moral za 100.000 mark dobiti besedilo tajne belgijsko-francoske pogodbe. Ker pa ta pogodba v resnici ne obstoja, jo je Heine kratkoma falzificiral.

— Bruselj, 4. marca. Preiskovalni sodnik je včeraj ves dan zasliševal aretirane Heine. Pozvanih je bilo tudi okrog 50 prič. Heinejeva žena, ki je bila aretirana skupno z njim, je bila davi izpuščena, ker se je izkazalo, da ni vedela za mahinacije svojega moža. Vendar pa bo ostala do nadaljnjega pod policijskim nadzorom. V Heinejevem stanovanju je bilo zaplenjeno mnogo korespondence, ki jo sedaj pregleduje posebna komisija. Na podlagi te korespondence se bo dalo nemara ugotoviti, v kakih zvezah je bil Heine in kje je iskal njegovih sokrivcev. On sam namreč trdovratno zatrjuje, da je delal popolnoma na lastno roko.

— Amsterdam, 4. marca. Polcija je zaslišala glavnega urednika »Utrechter Tageblatta« ter izvršila v njegovem stanovanju preiskavo. Zaplenila je več pisem, nanašajočih se na objavo dozdnevne tajne francosko-belgijske pogodbe.

— Berlin, 4. marca. Nemški tisk se obširno bavi z aretacijo falzifikatorja Heineja ter ogorčeno zavrača očitke, da bi bil Heine v službi nemškega špijonažnega urada. Berlinski »Montag« izraža celo sum, da je aretacija Heineja fingirana, da bi na ta način prikrili obstoj tajne pogodbe. List se pri tem sklicuje na to, da so se že pred aretacijo Heineja širile vesti o njegovem priznanju, da je pogodbo falzificiral. Drugi listi sicer ne dele tega mnenja, pač pa dopuščajo, da je hotel Heine potegniti morda tudi nemški špijonažni urad, da pa mu to ni uspelo.

Ureditev delovnega časa in odpiranja obratov

Minister socijalne politike dr. Mate Drinković o spornih vprašanjih med delodajalci in delojemalci. — Upoštevanje gospodarskih razmer posameznih krajev in stanov. — Zaščita vajencev

V soboto se je v Zagrebu vršila anketa zastopnikov delodajalcev in delavcev iz vseh krajev naše države o ureditvi delovnega časa ter o odpiranju in zapiranju obratov. Kakor znano, se je anketa udeležil tudi minister socijalne politike dr. Mate Drinković. Anketa ki se je končala v soboto pozno zvečer je bila posvetovalnega značaja ter je imela predvsem namen, informirati odločujoče kroge o željah in stremiljenjih čimštevilčnejšega narodnega gospodarstva.

Iz Slovenije so se udeležili ankete poleg drugih kot zastopnik Zbornice TOI tajnik g. dr. Pless, za gostilničarstvo zvezo v ljubljanski oblasti g. Kavčič, za gostilničarstvo zvezo v mariborski oblasti g. Oset, za Zvezo trgovskih gremijev v Ljubljani g. Kavčič, za Delavsko zbornico v Ljubljani pa tajnik g. Uratnik.

Tajnik Zbornice za TOI dr. Pless je v razpravi opozoril na posebne prilike v Sloveniji, ki zahtevajo, da se nudi revnejšim slojem na deželi, ki so primorani delati ves teden v hribovitih krajih, v gospodarski in socialni

skem v vinogradih, ob nedeljah prilika, da si nabavijo življenjske potrebščine. Zato naj bi se zakon izpolnil v tem smislu, da bo v takih krajih dovoljeno poslovanje v trgovinah ob nedeljah in praznikih 4 ure dopolne. Izročil je tudi podrobne pismene izpreminjalne predloge Minister dr. Drinković je pozval zastopnike zbornic naj predložijo svoje predloge pismeno do 15. t. m., v kolikor tega že niso storili.

V razgovoru z novinarji je minister socijalne politike dr. Drinković izjavil, da je ureditev delovnega časa eno najtežjih vprašanj. Interesi delodajalcev in delojemalcev so tako različni, da je pri najboljši volji zelo težko najti srednjo pot. Vsekakor bo pri reviziji sedaj veljavnih uredb treba posebej rešiti vprašanje milih obrtnikov, ki delajo brez pomožnih moči, in posebej vprašanje onih obrtnikov, ki imajo pomočnike. Upoštevati bo treba zelo različne razmere v posameznih pokrajinah. Posebno pozornost pa bo ministrstvo socijalne politike posvečalo vprašanju vajencev.

Železniški promet večinoma obnovljen

Ljubljana, 4. marca.

Včeraj je v Sloveniji znova pritisnil mraz in je v severnih krajih dosegel 17 stopinj pod ničlo. Danes je mraz nekoliko odjelen. Temperatura je varirala med -6 stopinj do -15 stopinj C. Najnižja temperatura je bila davi v Kranjski gori. Kočevju in St. Janžu na Dolenjskem in sicer -13 stopinj oziroma -15 stopinj C.

Vlaki so danes imeli nekoliko večje zamude in sicer brzovlaki iz Avstrije in OSE iz Beograda. Drugi vlaki so vozili redno ali z neznatnimi zamudami. OSE je imel davi 178 minut zamude, beograjski jutranji pa 45. Ker so na železnicih v Sloveniji deloma kompletirane zaloge premoga, bodo začeli vlaki, ki so bili zaradi pomanjkanja premoga 12. februarja reducirani, polagoma najbrže že ta teden zopet voziti. Z današnjim dnem sta že obnovljena dva vlaka na vrhniški progi in dva vlaka na progi Maribor-St. III. Na vrhniški progi je danes začel voziti vlak, ki odhaja iz Vrhniške ob 9.52 ter prihaja v Ljubljano ob 10.30 kakor tudi vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.25 ter prihaja na Vrhniko ob 14.02.

Z današnjim dnem se po obvestilu generalne direktorice državnih železnic znatno zmanjšajo omejitve tovornih vlakov. Celotni promet je še vedno ukinjen na progah Gračac-Knin in Hostivar-Orhid. Prevzem vozovnih poštlik izvenških živil ambalaže za živila, premoga vseh vrst, drv, sena, ovsa, otrobov, živine, petroleja, bencina, plinskega olja in kosovne rohe do 500 kg pa ostane še do nadaljnjega ukinjen na postajah in za postaje, ki se nahajajo na progi Karlovac-Sušak-Reka in Ogulin-Gračac. Na drugih progah je tovorni promet v celoti obnovljen.

Novo avanture dr. Indifirritisa

Ljubljana, 4. marca.

Ropotarjev Gustelj ali dr. Indifirritis je ljubljancem gotovo še v živem spominu. Mož je bil predlaskim v Ljubljani, kjer se je izdal za zdravilnika in je oslepil več naivnežev, ki jih je »zdravil« z raznimi mazili. Če pa ni mogel doznati izvora ali ugotoviti diagnoze, je napisal na listek kratko in jasno: indifirritis. Zato se ga je tudi prišlo ime dr. Indifirritis.

Za svoje lečenje je prejel mož primerne nagrade. Sedel je deset mesecev in v septembru ali oktobru lanskega leta so ga izpustili. Toda pustolovski žilica mu ni dala miru in zopet je prišel uganiati razne avanture in sleparije. Oblasti so imele že opetovano opravka z njim in zopet je prejel dve manjši kazni. Zdi se pa, da ga to ni izpametovalo, kajti že dni je prejel ljubljanska policija od orožniške postaje v Domžalah poročilo, da se v tamošnji okolici klati neki slepar, ki se izdaja za Gustava Ropotarja in ki je nabrál identičen z znanim avanturistom Ropotarjem. Mož je od gostilničarke Marije Marinček v Domžalah izabil 30 Din in ostal 54 Din dolžan na hrani, nato pa je brez sledu izginil.

V Domžalah je stanoval pri Antoniji Chalupnik, a je tudi brez sledu izginil, pustil 100 Din dolga. Podjetnega dr. Indifirritisa iščejo sedaj oblasti.

V Parizu je bil te dni aretiran Italijan Kati Oliviero, rodom iz Areza v Italiji. 28-letni mednarodni pustolovec in goljuf. Po končani preiskavi ga oblasti izženejo v Avstrijo. Ker ni izključeno, da se utegne Oliviero pojaviti v naših krajih, so bile naše oblasti pravočasno opozorjene nanj.

Velike poverebe v beograjski občinski upravi

Fingiran roparski napad na občinskega uradnika. — Trije beograjski občinski nameščenci zahtevajo za povrnitev občinskega denarja.

Pretekli teden je beograjska policija aretirala blaginjaka beograjske občine Arsenovića, ki je fingiral roparski napad, s katerim je hotel dokazati, da so mu neznan roparji ukradli iz njegove blazine 50.000 Din, ki jih je poveril. Obenem z njim je bil aretiran tudi občinski eksekutor Pantić, o katerem se je mislilo, da je skupno z Arsenovićem vprizoril ta napad. V preiskavi pa so dognali, da Pantić ni zaposlen v aferi, pač pa je sam poveril okoli 40.000 Din občinskega denarja. Sprito teh odkritij je občinska uprava uvedla energično preiskavo proti nekaterim občinskim uslužbencem ter odredila pregled njihovih računov. Pri tem so prišli do nepričakovanih ugotovitev, da sta poverila občinski denar tudi Aleksander Petrović in Nikola Pavlović, istotako eksekutorja taksnega oddelka beograjske občinske uprave.

Odrejena je bila takoj nužna aretacija Petrovića so takoj izvedli, s Pavlovićem pa so imeli nekoliko težko, ker že par dni ni prihajal domov. Izsledili so ga šele v neki gostilni ob Savi. Ko je policijski agent sporočil Pavloviću, da je aretiran, je prišel ogorčeno protestirati. Policijskega agenta je celo opsoval ter se ga dejansko lotil, ker se je upal osumičiti občinskega uradnika, ki šče toliko let častno in pošteno vrši svoje službo. Policijski agent je seveda poklical prvega orožnika, ki je nato Pavlovića odvedel v zapore.

Pri zaslišanju sta Pavlović in Petrović priznala, da sta zares poverila občinski denar, trdila pa sta, da ta vsota ne presega 60.000 Din. Domnevajo, da sta poverila nad 200.000 Din. Bila sta ponovno zaslišana ter nato izročena sodišču, ki vodi sedaj nadaljno preiskavo proti njima.

Avdijence

Beograd, 4. marca. Kralji je danes sprejel v avdijenci bivšega narodnega poslanca Joahima Kunjašića iz Korčule. Kralji se je pri tej priliki živo zanimal za razmere v Dalmaciji. Istočasno je kralji na prošnjo deputacije najstarejšega pevskega društva v državi »Jedinstvo« v Kotoru prevzel pokroviteljstvo tega društva. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1839.

Dr. Kumanudi prispel v Ženevo

Beograd, 4. marca. Iz Ženeve poročajo, da je zastopnik zunanjega ministra dr. Kumanudi snoči v spremstvu bernskega poslanika dr. Šumenkovića prispel v Ženevo. Na kolodvoru ga je pričakoval naš stalni delegat pri Društvu narodov g. Fotić.

Minister dr. Drinković v Zagrebu

— Zagreb, 4. marca. Minister socijalne politike dr. Drinković je danes dopoldne v spremstvu svojega kabinetnega šefa Batona in načelnika svojega ministristva Krmpotića, velikega župana zagrebske oblasti dr. Zoričića in mestnega župana dr. Skuljića, ter zastopnika Delavske zbornice Pfeifferja pregledal razne socijalne ustanove v Zagrebu. Najprej je posetil delavske hiše, ki so bile zaračene z dotacijo ministristva socijalne politike, nato pa je pregledal posamezne bolnice in invalidski dom. Invalidi so ga prosili, naj jim omogoči nabavo obleke. Minister je obljubil svojo pomoč. Tekom opoldneva si bo ogledal še ostale zavode, zvečer pa se vrne v Beograd.

ciji, mora pa se vršiti tako, kakor je treba, kakor je n. pr. izvedena redukcija osovja bivše Narodne skupščine, ki jim je bila dana odpravnina itd. Vse se da sanirati na soliden način, nikakor pa ne tako, kakor misli g. dr. Gosar.

K ugotovitvam zagrebske »Narodne Politike«, da izvirajo nazor dr. Gosarja iz liberalne miselnosti, pristavljamo samo toliko, da velja dr. Gosar v naši javnosti kot najbolj izrazit zastopnik krščanskega socializma, kar ima tudi kot posledico njegovo kandidaturu za profesorja sociologije na ljubljanski univerzi. Svoje stališče napram reševanju uradniškega vprašanja smo že ponovno označili. To stališče je potrdila tudi sedanja vlada, ki je znižala število službenih let za pridobitev pravice do pokojnine od 15 na 10, kakor je bilo že prvotno v uradniškem zakonu določeno preden je došel na površje režim, v katerem je bil tudi dr. Gosar minister socijalne politike.

Prva seja vrhovnega zakonodajnega sveta

— Beograd, 4. marca. Predsednik vrhovnega zakonodajnega sveta je danes poslal vsem članom te korporacije poziv, naj se gurno pridejo v Beograd, kjer se bo 14. t. m. vršila prva seja vrhovnega zakonodajnega sveta.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2279.25—2285.28 (22.8225) Berlin 13.5175—13.5475 (13.5225), Budimpešta 7.9144, Bruselj 9.9347, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 8.0082, London 276.13—276.93 (276.53), Newyork 56.77—56.97 (56.87), Pariz 222.58—223.58 (222.58), Praga 168.40—169.20—168.80, Milan 297.40—299.40 (298.40). — Efekti: Vojna škoda 427 den., Celjska 158 den., Ljubljanska Kreditna 125 den., Pražediona 930 den., Kreditni zavod 175 den., Vevče 120 den., Ruše 260—280, Stavbna 50 den., Šešir 150 den.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 801.82, Amsterdam 2282.25, Berlin 13.5225, Budimpešta 9.9347, London 276.53, Milan 298.40, Newyork 56.87, Pariz 222.58, Praga 168.80, Curih 1095.9. — Efekti: Vojna škoda 427. — INOZEMSKA BORZA. Curih: Beograd 9.12625, Dunaj 73.10, Budimpešta 90.65, Berlin 123.40, Praga 15.41, Milan 27.235, Pariz 20.316, London 23.235, Newyork 520.

Bistvo in jedro ameriškega prospeha

Novi ameriški prezident Hoover o smernicah gospodarske politike v Zedinjenih državah — Cilj Amerike je blaginja in vsestranski napredek

Danes je nastopil vlado v Washingtonu novi ameriški prezident Hoover. Osebnost prezidenta v Zedinjenih državah je tem važnejša, ker ima i po tradiciji i po ustavi odlični vpliv na politiko svoje države. Američani izročajo usodo svoje države v Hooverjeve roke z zavestjo, da bo prospeh Zedinjenih držav, ki se je začel že pod Coolidgeom, pod njegovo vlado še večji.

Moja poglavitna skrb, pravi Hoover, je stalnost življenjskih pogojev, ki ne prestopajo izboljšujejo gnetno stran ameriškega ljudstva. Če se izboljšajo produktivne metode, je mogoče doseči nižje cene za vse življenjske potrebnosti: za živila, obleke in stanovanja. Zato je naloga države in slehernega državljanca, delati na to, da se znižajo skupne cene, obenem pa povisjajo prihodi vsakega Američana. Moralni in umstveni prospeh je izključen v siromašnih razmerah. Izkušnja dokazuje, da se v bednih življenjskih prilikah zločini samo množijo.

Ameriški »prosperity« bi lahko imenovali z drugimi besedami težnjo po trgovinski stabilnosti. Vendar je v hudi zmoti, kdor meni, da se dá ta prospeh doseči posredstvom inflacije in podobnih sredstev; špekulacija je najumazanejša pot in vodi v sigurno propast.

Cilj Amerike mora biti urejeno trgovinsko in industrijsko življenje, ki izključuje hausse in baisse v kateremkoli pogledu. Mirnost dela daje producentu sigurnost, po drugi strani pa pomnoži kupno silo konsumenta. Da se pa to doseže, je načelne važnosti vprašanje sodelovanja med vlado in trgovskimi družbami.

Ameriška vlada je že doslej izvajala to prakso. Poslušala in uvaževala je nasvete industrijskih krogov. Industriji pa so se njenemu stremelju oddolžili s tem, da so poslušali njene eksperte. Ameriško gospodarsko življenje je na ta način prišlo do novega razmaha.

Vlada pa seveda pri takem sodelovanju z industrijo in trgovino ne sme računati z lastnimi pridobitvami in kupčijami. Omejevali se mora samo na podeljevanje nasvetov, preiskovati in proučevati gospodarska in znanstvena vprašanja, ki spadajo v njeno področje. Samo na ta način se lahko izogne potratnosti, ki je gospodarskemu prospehu v ogromno škodo.

Zunanja trgovina je jedro gospodarske obnove v Zedinjenih državah. V normalnih gospodarskih razmerah zavisi gnetni prospeh kakega ljudstva samo od razmerja med izvozom in uvozom. Izvoz nam daje priliko, da si v tujih deželah nabavimo tiste reči, katerih sami ne izdelujemo ali ne pridobivamo. Zarjše ameriške zunanje trgovine pa je izvoz produktov, ki jih ne izdeluje samo Amerika, ampak tudi druge države na svetu. Če bo ameriški državljan v tem izvoznem boju znal umno porabljati svoje sile, bo nedvomno vedno našel svoj prostor na svetovnem trgu. Mednarodno tekmovalstvo se v tem oziru čuti najmočnejše pri tistih izdelkih, ki pridejo že gotovi na trg. In v tem oziru ima Amerika pred seboj še velike čase.

Že l. 1921. se je vršilo v Ameriki nad 150 konferenc, kjer se je razpravljalo o prodaji najvažnejših produktov, s katerimi razpolaga dežela. Parlament je

dovolil ustanovitev posebnih sekcij za živila, poljedelske stroje, motorje, premog, elektriko, kemične izdelke, železo in jeklo, kože in usnje, papir, petroleje, čevlje in izdelke usnja, tekstilne izdelke itd. itd. Pobirali smo se tudi za transportna sredstva, pretresali smo problem inozemskih carin in tujega trgovinskega prava. Takrat so bili izvoljeni tudi odbori za posamezne grane produkcije. S tem se je ameriška zunanja trgovina zaščitila pred demoralizirajočimi fazami, ki niso pripranjene skoro nobenemu drugemu narodu na svetu.

Ta posvetovanja so Ameriko čisto prisilila, da je revidirala svojo sodbo o tej ali oni stvari. Vendar se je posvečala poglavitna pozornost gospodarskim problemom. Delo se je specializiralo in je postalo na ta način dragocnejše. Velikanske usluge so storili Ameriki informacijski uradi v inozemstvu, ki so domovino sproti obveščali, kakšna so mednarodna tržišča in kaj se tam godi. Prišli smo v posest natančnih podatkov o svetovni produkciji in potrebi bombaza, pšenice in riža ter cele vrste drugih izdelkov. Ta evidenca nam je tudi povedala, kje lahko računamo na odjemalce ameriških izdelkov. Bulletin za gospodarstvo, ki je izhajal prej le od časa do časa, je postal tednik in ameriška trgovina se je z njegovimi poročili silno okoristila.

Ameriško ljudstvo je zapopadlo problem svojega prospeha in videlo, da ima vlada prav, ko ga varuje pred razpisnostjo. Vlada pa je zopet delala na to, da bi čimbolj smoteno izkoristila viro za domačo industrijo.

Najvažnejša ustanova v tem oziru je ustanovitev urada za standardne tipe. Z njim je Amerika dosegla:

Koncentracijo obratov za izdelavo množestvenih artiklov. Stroški produkcije so se na ta način znatno znižali.

Produkcija se je začela osredotočati na gotove varijete. S tem ukrepom je bil zavarovan zlasti producent za primer slabih časov, ker ni bilo nobenih gospodarskih potresov in se je trgovina razvijala mirno.

Malim industrijskim podjetjem je bila dana prilika primerne distance do velikih trustov in so celo lahko tekmovala z njimi.

Za trgovino potrebna skladišča so se skrčila. Mrtev kapital se je zmanjšal.

Naslednje leto 1922 se je začelo v Ameriki veliko gibanje za stanovanjsko kulturo. Izdelal se je program za izboljšanje sodobnih stanovanj v Zedinjenih državah. Blaginja ljudstva je doslej že tako visoko stopnja, da je vsaka delovna družina lahko mislila na lasten dom. Množicam ki so razpolagale s tozadevnimi sredstvi, je bilo treba preskrbeti cenene načrte, stavbenike in stično. Vse to je podpirala država. »Bureau of Standards« pa je poleg tega uvedel narodni standard za mere in uteži.

Tako je postalo ameriško trgovinsko ministrstvo nekakšen laboratorij, ki je služil hkratu trgovini, industriji, tehniki in znanosti, posredoval med vlado in producenti ter med producenti in konsumentmi. Ugodne posledice tega sodelovanja so danes tako očite, da je postala beseda »prosperity« ideal in vodilno geslo ameriškega ljudstva.

Še o deerarizaciji pošt

Pogodbene pošte ne bodo mogle zmagovati naraščajočega prometa. — Dostava pošte na deželi se bo morala docela ukiniti

Poštni glasnik« piše: Ze sedaj številne pritožbe od strani oblasti in občinstva, zlasti trgovskega sveta na naslov poštne uprave se bodo silno pomnožile, ker je ugotovljeno, da gre večina pritožb baš na rovaš nestrokovnega poslovanja pogodbenih pošt. Nemogoče je zahtevati, da bi strokovno neizkušeno osebo pog. pošt s svojimi popolnoma nezadostnimi prejemki zmoglo posle, ki jih ob sedanjem pomanjkanju moči komaj zmaguje strokovno izkušeno osebo. S tem pa, da bodo morali pogodbeni poštarji zaposlovati zato tuje moči, katerih iz svojih prejemkov ne bodo mogli plačevati, obstoji ne samo nevarnost iz socialnih pogledov, marveč je tudi opasno za varnost pošti zaupane imovine.

Prosimo in pozivamo vse prizadete faktorije: občine, državne oblasti, sodišča, trgovsko zbornico, tovarne in industrijalna podjetja, da posredujejo na merodajnih mestih, da bi se opasna namera ne izvedla ali vsaj omilila. Ko se enkrat izvrši, bodo prošnje in protesti prekasni. Zavedati se morajo, da gre za važno stvar. V tem članku, kakor se je razvil, vendar ne moremo navesti vseh slabih strani deerarizacije. Trgovski podjetjem je na tem, da čim prej dobe in čim kesneje oddajo svojo pošto. To naj pomnilo, da so samo nekatere pogodbenne pošte odprte po 8 ur na dan, dočim so druge samo po 3 do 6 ur, ker pog. poštarji samo s 500 do 600 Din na mesec ne morejo živeti. Sodišča se trudijo, da bi se uvedla pri vseh poštah dostava po vaseh (selska dostava). Ta morajo vedeti, da ne bo samo padla z deerarizacijo ta uvedba v vodo, marveč je pričakovati, da se bo selska dostava

pri vseh. pog. poštah sploh ukinita. Dalje mora občinstvo vedeti, da pog. pošta ne mora dostavljati denarnih pošilk na dom, ker pog. poštar, ki laže za svojega pismonošo moralno in materialno, lahko vedno reče, da je pismonoša nespособen ali nezanesljiv, pa mu ne izroči denarnih pošilk v dostavo.

Soloh pa bi bilo že čas, da se neha z eksperimentiranjem tako važne ustanove kakor so pošta, telegraf in telefon. Vzemimo železnico: tam so postajni odpravniki najmanjših postaj na najmanjših progah po zakonu nastavljeni uradniki in doslej še ni padlo nikomur na um, da bi pretvoril mafine nostaie v pogodbene postaje, za njih šefe pa nastavil ljudi s ceste proti pogodbni na 6 mesečno odpoved. In vendar ne bo menda nihče trdil, da je n. pr. železniška postaja v Čušperku, Črnučah ali Blitnjah bolj važna kakor pošta, telegraf in telefon v Metliki, Mostah ali na Viču. Pa ne samo šefi majhnih postajic, ampak tudi otroške vrtarice bodo ostale državne uradnice, pošte pa, katerim se zaupa milijonske vrednote ter najbolj skrite privatne, družinske, družbene in državne tajnosti — te pa naj vodijo šolsko in strokovno neizobraženi kontraktualci?

Caveant consules!

Dva žida

Srečata se dva žida. Prvi pravi: Veš, Moric, začela me je največja nesreča. Ki soloh more človeka zadeti. Prejšnji teden so mi ukradli avto, predvčerajšnjim mi je poročala hiša, davi mi je na pobegniti žena z drugim. Ali se ni more zgoditi še kaj hušega?

— More, Moric! Kaj pa, ko bi se žena vrnila?

Pustolovec in slepar velikega kalibra

Velika sleparija v Varaždinu. — Slepar Šajatović, ki ima na vesti več drznih sleparij, je bil v Rimu aretiran.

Nedavno je tudi naš list poročal o veliki slepariji, ki je bila izvršena v Varaždinu na škodo Stjepana Mužeka, posestnika v Nedelišču pri Varaždinu. Pred meseci se je pojavil v Nedelišču neznanec, ki je v prvi gostilni vprašal po posestniku Mužeku. Ko ga je našel, se mu je predstavil kot Mihajl Šnarič in mu rekel, da je kupec njegove hiše, katero je posestnik nameraval prodati. Po ustmeni pogodbni sta posestnik in neznanec šla v Varaždin, da bi pri notarju sklenila pogodbo.

Med tem, ko sta se Mužek in Šnarič izprehajala po varaždinskih ulicah, se jima je približal okoli 45 let star možič in ju nagovoril. Rekel jima je, da ima v torbici ki jo je imel pod pazduho, 35.000 dolarjev, ki mu jih je zapustil oče v Ameriki in katere hoče razdeliti med varaždinske sirote. Ker ni vedel, kako bi to naredil, je vprašal domačina za svet. Šnarič je neznanec takoj svetoval, naj dolarje zaupa Mužeku, ki jih bo shranil, dokler ne bo organizirana pomoč za bedno varaždinsko dečo.

Mužek ni slutil velike sleparije in je bil še ponosen, da mu je neznanec zapustil toliko denarja. Vzel je torbico in v njej shranil še svojih 200.000 Din, ki jih je ta dan dvignil v banki. Pri spravljivanju denarja v torbico sta mu še pomagala Šnarič in neznanec, ki mu sta izročila vse skupaj. Mužek se je vrnil domov in ko je doma torbico odprl, da bi iz nje vzel svojih 200.000 Din, na svoje veliko začudenje ni našel v torbici nič pare. V njej je bil samo zavoj papirja, obdan s tremi bankovci po 1 dolar. Mužeku je bilo jasno, da je postal žrtev premetenega sleparja. Odšel je takoj v Varaždin in prijavil sleparijo policiji, ki je takoj obvestila tudi zagrebško policijsko direkcijo.

Na zagrebški policijski direkciji je bil svoje čase vpisan v kriminalne razvidnice in daktiloskopiran ter fotografiran znani slepar Mihajlo Šajatović, rolen 1885 v Pčelici pri Virovitici. Po poklicu je kožarski pomočnik. Policija je imela popisane tudi vse njegove grehe. Zato se ni zmotilo, ko je domnevala, da je premeten varaždinski slepar Mihajlo Šajatović. Policija je poslala v Varaždin Šajatovičev sliko in osleparjeni Mužek je spoznal v Šajatoviću sleparja, ki mu je tako premeteno odnesel 200 tisoč Din.

Ob tej priliki je policija tudi ugotovila, da je Šajatović izvršil pred tem še večjo

sleparijo v Novem Sadu. Osleparil je seljaka Gjoko Plavšica za 300 tisoč Din. Kmalu nato je osleparil še seljaka Gjuro Vukajlaša iz Gaje.

Po teh velikih sleparijah je Šajatović izginil. Odpotoval je v inozemstvo. Za njim je naša policija izdala tirailico. Kasneje je francoska policija javila naši, da so sleparja videli začetkom l. 1926 v Rimu in v Genovi. Meseca februarja istega leta je slepar prišel v Nico ter se nastanil v hotelu Continental pod imenom Mihajl Senje iz Osijeka. Iz Nice je slepar odpotoval v Pariz, kjer je pa izginil in ni bilo za njim nobenega sledu.

Nekaj tednov kasneje je poročal tržaški list »Piccolo«, da je neki James Hobson v družbi z nekim Patrikom Kondorjem prevaril v Firenci Američana Garlorda za 40 tisoč italijanskih lir. Sleparija je bila izvršena na isti način, kakor v Varaždinu. Američan in Hobson, ki ni bil nihče drugi nego slepar Šajatović, sta se izprehajala po Firenci. Približal se jima je nenadoma neznanec ki je rekel, da je prišel ravnokar iz Amerike in ima seboj 60 tisoč dolarjev, katere mora po oporoki umrlega sorodnika razdeliti v Firenci med siromašne otroke. Američanu je to imponiralo in da bi se tudi on izkazal dobrotniku in človekoluba, je stopil v banko, dvignil 40 tisoč lir ter jih vtaknil v torbico, kjer je bilo že 60 tisoč dol. češ, da jih Patrick razdeli med revne. Kmalu sta pa lažni Hobson in njegov tovariš izginila. Američan je spoznal, da je postal žrtev premetenega sleparja. Prijavil je veliko sleparijo policiji, ki je uvedla preiskavo in ugotovila, da je Hobson na isti način prevaril v Nici Američana Clemmna W. Heinricha za 25 tisoč lir, nekoga njegovega prijatelja pa za 20 tisoč lir.

Šajatovića je policija v Nici po neki slepariji prišla, pa ga je izpustila iz zaporu, preden so prišli še drugi njegovi grehi na dan. Te dni je pa premeteni slepar končno le padel v roke policiji. Ujela ga je rimska policija in o aretaciji obvestila tudi zagrebško policijo.

Šajatović je prišel l. 1924 iz Amerike, kjer je sedel 10 let v ječi zaradi raznih prevar. Na večletno ječo je bil obsojen tudi v Londonu, na kar so ga iz Anglije za vedno izgnali. Komu bo rimska policija izročila sleparja Šajatovića, se še ne ve, ker je izvršil nešteto velikih sleparij v vseh večjih mestih Evrope.

Smartno pri Litiji in Štore. IV/2 Cankova, Loski potok, Moravce, Toplice pri Novem mestu, Vainca pri Črnomlju in Žužemberk. IV/3: Apače, Javornik, Križevci v Prekmurju, Lož in Borovnica. V/1: Loče pri Poljčanah, Ptujška gora in Sv. Trojica v Slov. gorah.

Jamčevine znašajo: v I. razredu 1200 Din, v II. 1000 Din, v III. 800 Din, v IV. 600 Din in v V. razredu 400 Din.

Natančnejši pogoji so naštet v Okr. XVII/1926. Prošnje s prilogi naj se vlagajo na direkcijo pošte in telegrafa v Ljubljano do 8. marca 1929. Med prilogi mora biti tudi potrdilo krajevne oblasti (županstva), da ima prošilec zagotovljene prostore za pošto, kakor določa čl. 16 Pravilnika o pogodbenih državnih poštah.

Ljubljanska porota

V ponedeljek, 11. t. m. se prične letošnje pomladno porotno zasedanje. Do zdaj so razpisani sledeči slučajji: v ponedeljek, prvi dan, se bo razpravljalo proti Janezu Kozjeku radi hudega uboja in Katr. Lečekovi radi tatvine. Predsedoval bo razpravi viš. svetnik Mladič. Naslednji dan, v torek, se bo vršila razprava proti Francetu Lorgierju in Ivanu Bratužu radi hudega uboja. Ta dan bo predsednik senata sodni svetnik Janša V. sredo, dne 13. marca se bo moral zagovarjati, pod predsedstvom viš. sod. svetnika Antloga, Radiolj Krasnik radi goljufije, naslednji dan pa Ivana Zagarjeva radi umora svojega moža. Ta dan bo predsedoval viš. sodni svetnik Kaiser, dočim bo naslednji dan predsednik razprave podpredsednik dež. sodišča Keršič. V petek bo razprava proti Jakobu Hribarju radi posilstva in oskrumbe, ki bo najbrže tajna. Zagovarjati se bo moral tudi France Rekar radi trane težke telesne poškodbe, 4 porotni slučajji, ki se bodo obravnavali v tem zasedanju, pa še niso znani.

Plesni turnir za prvenstvo Slovenije

V soboto se je vršil v kazinski dvorani plesni turnir za prvenstvo Slovenije. Zanimanje za turnir je bilo veliko in zato ni čuda, da je bila dvorana polna občinstva. Turnir sam je bil zelo zanimiv, nastopilo je več parov, ki so tekmovali v štirih plesih, kar popolnoma odgovarja mednarodnemu plesnemu programu na turnirjih. Bilo je takoj videti, da se vrši glavna borba med parom številka »1« in »3«, za katerima so vsi ostali tekmovalci precej zaostali. Par številka »1« se je zlasti odlikoval po svoji eleganci, izredni muzikalnosti in v prvi v plesu. Odgovarjal je tudi v estetskem pogledu popolnoma, dočim je bil par »3« tehnično nesporno boljši in je mestoma celo pokazal več rutine. Zdelo se je pa, da plesje premirno. Vendar je bila med obema paroma neznatna diferenca tako, da se komisija ni mogla odločiti, komu naj prisodi zmago. Zato je pustila tri plesne točke ponoviti.

Končno je zmagal celjanski par g. Blechinger in gđ. Eisbacher.

jeva iz Laškega (1), dočim je drugo mesto zasedel ljubljanski par g. Mieng in ga. Christofova (3). Razsodbo jurja je publika sprejela z burnim aplavzom. Po tekmovalju je državni prvak par g. Šounig in ga. Stojkovičeva predvajal ples, s katerimi sta si priborila prvenstvo v Zagrebu. Animirana zabava s plesom je trajala do 4. ure zjutraj.

Beleznica

Koledar:

Danes: Ponedeljek, 4. marca 1929, katoličani: Kazimir; pravoslavci: 19. februarja, Arhpa.

Današnje prireditve:

Kino Matice: »Rdeči vrbare.
Kino Ideal: »Pat in Patachona.
Koncert Jaroslava Kociana ob 20. v Unonu.

Dežurne lekarne:

Danes: Trnkoczy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

— S. K. Hirijs (Zenska sekcija). Danes ob 18.30 redni trening v kolizejski dvorani. Prosim točno in vse. Vse članice, ki so iz sekcije izstopile, se pozivljajo naj oddajo tekom današnje jutrajšnje dne vso opremo, ki je klubova last, v roke klubovega oskrbnika na drsalšču. V sekcijo se sprejemajo nove članice. Priprave se lahko pri treningih v kolizejski dvorani ali pa na naslov: dr. Ernest Mayer Aleksandrova c. 5. — Načelnik sekcije.

— Javna knjižnica šišenske Citalnice posluje od 1. marca t. l. dalje od 7. do 9. ure zvečer v društveni sobi nasproti stari cerkvi. Knjižnica si je nabavila v zadnjem času večje število novih knjig in prosi, da jo domače občinstvo pridno poseja. — Vodstvo.

Naš izvoz v januarju

Generalna direkcija carin objavlja podatke o našem izvozu v januarju, iz katerih je razvidno, da je naš izvoz v primeri z januarjem lanskega leta po teži in vrednosti nazadovol. Nazadovanje sicer ni veliko, vendar je pa nepričakovano. Vzroki nazadovanja našega izvoza so isti, kakor so bili lani. Upaja je, da se bo do nove letve položaj naše zunanje trgovine zboljšal.

V januarju smo izvozili 298.957 ton blaga v vrednosti 428.707.784 papirnatih ali 38.881.167 zlatih Din. Po teži je naš izvoz v primeri z januarjem lanskega leta nazadovol za 12.531 ton ali 4,2 odst., po vrednosti pa za 4.591.466 papirnatih ali 462.983 zlatih Din odnosno 1,7 odst. Načrt je nazadovanje deloma tudi posledica prometnih ovir, ki so jih povzročili snežni zameti in strupeni mraz.

Po vrednosti zavzema prvo mesto gradbeni les z 71.256.782 Din, daši je nazadovol izvoz gradbenega lesa v primeri z januarjem lanskega leta približno za 10 milijonov Din. Na drugem mestu je surov baker, ki smo ga izvozili za 42.300.000 Din ali za 17.300.000 Din več nego v januarju lanskega leta, na tretjem mestu so živi prečišči z 29.307.400 Din proti 41 mil. 162.345 Din v januarju 1928, na šestem je sveže meso z 28.409.790 Din proti 26 mil. 709.087 Din v januarju lanskega leta, na petem živa goveda živina s 26.686.400, na šestem jaja, na sedmem cement, na osmem rade, na devetem drva itd.

Radioprogram

Ponedeljek, 4. marca: 20: Francoski večer IV. — Izvala Radio-kvartlet (ex. J. J. Bravničar, Feršnik, Eržen): 1. Thomas: Mignon — ouvertura. 2. Gounod: Romeo in Julia — fantazija. 3. Cully: Gavotte — violina solo 4. C. Berlioz: Scenes de Ballet — violina solo 5. Massenet: Werther — fantazija. 6. Gounod: Invocation. 7. Saint Saens: Concert A-mol za cello in klavir. 8. Offenbach: Hofmanove pripovedke. 9. Delibes: Silvia Suite. 10. Bizet: Carmen — fantazija. 22: Poročila in časovna napoved.

Torek, 5. marca: 20: Koncert godbe Dravske divizije na pihala: 1. Muhvič: Srb. Slovenec in Hrvat — marš. 2. Strauss: Ouverture k operi »Princ Methusalem« 3. Jaki: Odmevi iz naših krajev — slovenske pesmi 4. Gleisner: Divertissement iz Wagnerjevih oper. 5. Balfe: Arila za bariton iz opere »Falstaff«. 6. Sedlaček: Za molo prijatelje — beografske pesmi. 7. Dollnar-Cerin: Milenci — slov. nar. pesmi 8. Cerin: Dela dekle pušeti! — marš. 22: Poročila in časovna napoved. 22.06: Srečhod do Evropl.

Prosopeta

Repertor Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama.
Začetek ob 20. uri zvečer.
Ponedeljek, 4.: Zaprt.
Torek, 5.: Danonova smrt. Premijera. Premijerski abon.

Sreda, 6.: Vdova Rožinka. A.
Četrtek, 7.: Zaprt.
Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Ponedeljek, 4.: Zaprt.
Torek, 5.: Zaprt.
Sreda, 6.: Oedipus rex. Iz komične opere. B.
Četrtek, 7.: Beg iz areaja. D.

»Danonova smrt«. To znamenito odrsko delo, ki je v zadnjih letih bilo igrano v vseh večjih in pomembnejših dramskih gledališčih, uprizaro slovenska drama prvokrat na slovenskem odru v torek, dne 5. marca. Drama zahteva veliki aparat, sodebne vse dramski ansambl, poleg tega še okrog 70 stativov. Delo je srednja za soder z. prof. Sent, in sicer g. prof. Vavpotič. Najpomembnejši sceneal g. prof. Levstik in Rogozar. Predstava se vrši za premijerski abonma.

Sporod violonske koncerta, ki ga priredi slaviški virtuos Jaroslav Kocian v Unionski dvorani v ponedeljek, dne 4. marca ob 20. uri. Časovniki: Koncert za violino in klavir v d-duru. Bach: Fuga. Larghetto. Allegro assai. Sak: 4 kompozicije za violino in klavir. Novak: 4 serenade za klavir. Sarasate: Fantazija iz opere Carmen. Vse točke razen Novakovih 4 klavirskih skladb igra na violini umetnik Jaroslav Kocian, na klavirju ga spremlja beški pianist Oldřih Kredka, ki uživa velik sloves koncertnega pianista in samostojno tavaja 4 Novakove klavirske serenade. Pred prodaja vstopnic v Matični knjižnici.

Dnevne vesti.

— Z naše univerze. Za rednega profesorja na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je imenovan izredni profesor dr. Franc Veber; v višjo skupino je pomaknjen izredni profesor na tehnični fakulteti dr. Miroslav Kasal.

— Imenovanja v sodni službi. Imenovani so za namestnika disciplinskega sodišča pri okrožnem sodišču v Sarajevu sodnik Josip Rožič, za namestnika disciplinskega sodišča pri okrožnem sodišču v Banjaluki sodnik istega sodišča Avgust Oblak, za člana pa Rudolf Pregelj; za namestnika članov disciplinskega sodišča pri okrožnem sodišču v Mostaru sodnika Pavle Kralj in Franjo Žurovec, za predsednika disciplinskega sodišča pri okrožnem sodišču v Travniku predsednik okrožnega sodišča Josip Požar, za predsednika disciplinskega sodišča pri viš. dež. sodišču v Ljubljani dr. Anton Rogina, za njegovega namestnika Vladimir Golja, za sodnike pa Božidar Bežek, Edvard Pajnik in dr. Anton Nagode, za sodnika disciplinskega sodišča pri oddelku B stola sedmice v Zagrebu dr. Anton Furlan.

— Iz prosvetne službe. Premeščen je suplent gimnazije v Murski Soboti Stanek Sila za suplenta na gimnazijo v Mariboru.

— Čeh ravnatelj šole za usnjarsko industrijo v Bosni. V Visokem v Bosni bo odprt 1. septembra srednja šola za usnjarsko industrijo. Za pogodbenega ravnatelja je imenovan asistent prof. dr. Ružičke na kemiknem zavodu praške univerze dr. Fiksl.

— Tečaj slovenščine v Pragi. Na Karlovi univerzi v Pragi je organiziran tečaj za slovenščino, ki jo poučuje lektor Josip Skrbinek.

— Iz krogov orožniških vpokojencev. Naslov članka objavljenega v »Slov. Narod« dne 1. marca »Ureditev pokojnih starovpokojencev je vse hvale vreden, ker je v splošnem izginil iz časopisov izraz »kronski vpokojenci« po 10 letih te pesmi. Da se pa ne more kronskih vpokojencev popolnoma izločiti iz časopisa, naj službi javnosti sledeči primer: Orožniški stražnik, ki je bil vpokojen 1. 1912, dobiva zdaj dinarsko pokojnino iz leta 1919, a njegov kolega, ki je imel kot aktiven dinarsko plačo in bil vpokojen 1. 1920, dobiva zdaj kronsko pokojnino iz 1. 1914 po avstrijskih predpisih. Takih vpokojencev je v Sloveniji nad 100, od katerih komaj le 4 dobivajo dinarsko pokojnino. Samo ob sebi je uvidno, da so bili oni po prevratu vpokojeni prelo prevedeni na dinarske penzije, kakor pa oni, ki so bili pred prevratom vpokojeni. Razlika je le ta, da dobivajo prvi dinarsko pokojnino, slednji pa kronsko, torej 75% manj.

DANES PONEDELJEK KONCERT VIOLINSKEGA VIRTUOZA JAROSLAVA KOČIANA v UNIONSKI DVORANI 442

— Trstenjakova razstava v Pragi. Naš slikar Ante Trstenjak je potoval lani po Lužici, od koder je prinesel mnogo krasnih slik. Svoje delo, obstoječe v umetniški zbirki vseh lužičkih narodnih noš, je razstavil v Pragi. Trstenjakova razstava je bila odprta pred okriljem češko-lužičkega društva v Pragi.

— Statistika učiteljev in učiteljic. V prosvetnem ministrstvu sestavljajo statistiko vseh ljudskošolskih učiteljev in učiteljic. Glešom podatkov, ki jih je zbralo prosvetno ministrstvo, je v naši državi 35.000 ljudskošolskih učiteljev in učiteljic. Najmanj jih je v Bosni in Hercegovini in sicer 2500, največ, 4.200, pa v Sloveniji.

— Konvencija z Italijo glede gospodarskih podjetij. Opazljano interesno na odredbe čl. 4. konvencije o industrijskih podjetjih trgovskih družbah in drugih združenjih, ki naj se jih poslužujejo ona podjetja, ki so imela svoj sedež na sedanjem italijanskem teritoriju, a so se po vojni preselila v našo državo, toda so ostala registrirana v Italiji. Prenos se lahko izvrši brez likvidacijskega postopanja, ki je drugače predpisan po trgovskem zakoniku in brez plačanja davka, toda samo tedaj, če se prenos ali razdelitev družbe zahteva v roku enega leta od dneva, ko je stopil v veljavnost gori navedeni sporazum.

— Priznanje ljubljanskemu veleposlumnju. Na podlagi referata predsednika za zračno industrijske svojine in v smislu paragrafa 94 pravilnika z dne 17. novembra 1920 je trgovski minister odredil, da se imata smatrati IX. mednarodni vzorni veleposlumej v Ljubljani, ki se bo vršil od 30. maja do 9. junija, in pokrajinska razstava »Ljubljana v jeseni«, ki se bo vršila od 31. avgusta do 9. septembra, kot uradno priznani razstavi in da uživa na obeh razstavljenih blago pravico prvenstva, predvideno v zakonu o zaščiti industrijske svojine.

— Odhod našega poslanika iz Prage. Naš jugoslovanski poslanik v Pragi Branko Lazarevič, ki je bil premeščen za poslanika v Varšavo, odpotuje z Prage v sredo zvečer. Slovo od Prage bo zelo priščno, saj je bil Lazarevič zelo priljubljen in praška javnost ga bo težko pogrešala.

— Mednarodna tujsko - prometna konferenca v Opatiji. Na inicijativu Italije je bila sklicana v Opatiji mednarodna konferenca za tujski promet, ki se je pričela v soboto in bo trajala do 9. t. m. Udeležujejo se je zastopniki Italije, Francije, Monaka, Švice, Avstrije in Jugoslavije. Konferenca razpravlja o voznem redu turistovskih avtobusov in ureditvi mednarodnega turistovskega prometa. Našo državo zastopajo šef oddelka za turizem v trgovinskem ministrstvu dr. Žitek, pomočnik direktorja zagrebške železniške direkcije Seimanović in naš konzul v Zadru Simić.

— Posojilo za povzdigo tujkega prometa. Na letošnji glavni skupščini Saveza za pospeševanje turizma na Gornjem Jadrani je podpredsednik in inspektor za turizem v pomorsko - krajiški oblasti dr. Altman sporočil, da namerava trgovsko ministrstvo najeti večje posojilo za povzdigo tuiskega prometa v naši državi. 60 milijonov bi se porabilo za povzdigo tuiskega prometa v Hrvatskem Primorju, 20 milijonov pa za vodovode v vseh mestih od Sušaka do Jablanca ter na Krku in Rabu.

SENZACIJA ZA LJUBLJANO

V restavraciji Ljubljanski dvor gostuje prvovrstna internacionalna damska kapela s petjem.

— Naš uvoz gramofonskih plošč. Predlanskim smo uvozili iz Nemčije 255.000, lani pa 348.000 gramofonskih plošč.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno brez padavin in da se bo temperatura najbrž nekoliko dvignila. Včeraj je bilo jasno v Ljubljani, Mariboru in Beogradu, drugod pa bolj ali manj oblačno. Maksimalna temperatura je znašala včeraj v Splitu in Beogradu 5, v Mariboru 1, v Ljubljani —0,2, v Skoplju —1, v Zagrebu —3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765 mm, temperatura je znašala —10.

— Po nesreči ustrelil prijatelja. V Hodžah pri Novem Sadu so našli pred dnevi na cesti mrtvega 15-letnega hlapca Ivana Kloja iz Karavukova. Pri obdukciji so ugotovili, da je bil hlapec ustreljen in ne zaboden, kakor se je prvotno mislilo. Občinski beležnik je poklical v urad 14-letnega Antona Luksa, ki je bil Klojev prijatelj, in ga vprašal, kam je skril puško. Fant o puški ni hotel spovedati ničesar slišati, pozneje je pa priznal, da je svojega prijatelja Kloja po nesreči ustrelil. V hlevu posestnika Knebla je našel flobertovko, ki se mu je sprožila v rokah. Kroga je zadelo Kloja, ki se je zgrudil in zaklical: Joj, umram! Lusk je nato odnesel truplo na cesto pred vaško gostilno, kjer sta ga našla ponoči dva kmeta.

— Žrtve snega in mraza. Šele sedaj, ko je prenehal mraz in so zopet vzpostavljene prometne zveze, je mogoče presoditi katastrofalne posledice letošnje zime. Mraz in sneg sta zahtevala največ žrtv v planinskih krajih Bosne in Hercegovine. Najbolj tragična žrtev je pa bila neka kmetijska družina v livnškem okraju. Pred dnevi so našli seljaki blizu vasi Marinkovca zasneženega in zmrznelega 19-letnega Nikola Marinkoviča in njegovo 12-letno sestro Cvijko ter 19-ko. Brat in sestra sta gnala čredo koz domov. Mraz in zameti so ju prehiteli in postala sta žrtvi zime. V okraju Bugojno so našli zmznjeno truplo nekega kmeta. Pozneje so ugotovili, da gre za kmeta Luko Jarčevića iz Ravneza.

— Miniranje ledu na Kolpi. Včeraj so se vedno ves dan razstreljevali z dinamitom in minami led na Kolpi. Na nasvet hidrotehničnega odseka v Osijeku bodo razstrelili ledeno maso v dolžini 500 m nad Kolpo ter tako preprečili vsako nevarnost za most. Miniranje vodi tehnici odličja Govorić in inž. Novak. Včeraj so miniranje obdovodnje množice iz mesta in okolice. Gledalci so opazovali, kako je eksploziralo po 10 min naenkrat in je led, vodo in pesek vržilo do 50 m visoko. Od silnih detonacij so se celo tresle hiše v okolici. Miniranje bo trajalo še nekaj dni, ker se ogromne ledene mase ne dajo tako hitro razstreliti.

— Po stopinjah Prpića Malega. Iz Marije Bistrice poročajo, da se je v noči med 24. in 25. februarjem vračal domov seljak Janko Rusan iz Huma. Na poti so ga napadli trije razbojniki ter mu odnesli 3700 Din, ki jih je imel pri sebi. Drzen rop je seljak naznanil orožniški postaji v Mariji Bistrici. Močna orožniška patrulja je zločince takoj začela zasledovati. Orožniki so po tridnevnem zasledovanju ugotovili, da je napad izvršil neki Bartol Vurmek s tovarišem Pavlom Šestakom. Oba so aretirali in zaslislali. Po trdovratnem zankanju vsake krivde sta priznala, da sta izvršila napad in skrla denar v nekem hlevu. V hlevu so orožniki res našli denar, Manjkalu je 800 Din, ki sta jih zlikovca v treh dneh zapravila.

— Drzne šale zagrebških brezposelnih. Včeraj je nenadoma zazvonil telefon v pisarni zagrebške reševalne postaje. Moški glas je izjavil, da nekdo v Kožarski ulici umira. Dežurni uradnik je pa slisal, kako se je moški, ki je telefoniral o nesreči, zamejal, ko je odložil slušalko. Uradnik je vprašal neznanca, čemu se smeje, če kdo umira. Tedaj je še ujel na nasprotnem telefonu besede: Zakaj si rekel številka 6, moral bi reči večjo številko. Telefonist je videl, da ima opravka z brezvestneži. Kmalu je zapel telefon pri gasilcih, ki imajo celico na istem hodniku. Nekdo je javil, da se je v Kožarski ulici vnel od bencina in da je pomoč najnuj potrebna. Dežurni gasilec je obvestil policijo in tudi gasilci so se odpravljali v Kožarsko ulico, kjer pa o požaru niso nič vedeli. Policija je pa izsledila nekega brezposelnega delavca, ki je s tovariši iz neke kavarne telefoniral da je nastal požar. Aretiranih je bilo 5 brezposelnih, ki so si dovolili neokusne šale.

— Padelj po stopnicah in se ubil. Včeraj se je v neke zagrebški gostilni zabaval družba, v kateri je bil tudi stavec Zvonimir Pečnjak, star 45 let. Okoli 4. zjutraj je šel stavec na strančje in ko se je vračal v gostilniško sobo, je padel po stopnicah, ki vodijo v klet. Gostilničar je slisal padec in je šel pogledat, kaj se je zgodilo. Našel je Pečnjaka že mrtvega na koncu stopnic v

kleti. Poklical je so rešilni voz, ki pa ponesrečenca ni mogel odpeljati v bolnico, ker je bil že mrtev. Komšija je ugotovila, da je stavcu pri padcu počila lobanja.

— Pazite čitatelji! Ne dajte da Vam uide današnji oglaševalski sredstva za pranje, a to je SCHICHTOV »RADION«. Hvaležni nam boste, če sami poizkušate. — Pri odločitosti vzbujajo redna zdravila uporaba naravne »Franc - Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franc - Josefova« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, ki sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah 1-L.

Iz Ljubljane

— Iz Pogreb ravnatelja Sarka. Včeraj popoldne so prepejali zemске ostankе pokojnega podravnatelja Kreditnega zavoda v Ljubljani g. Rudolfa Sarka k sodnemu pokopu na pokopališču k Sv. Križi. Pogreb se je vršil ob 14.30 z glavnega kolodvora. Številna udeležba je pričala, koliko simpatij je pokojni užival v naši javnosti. Poleg sorodnikov in znancev se je pogreba korporativno udeležil upravni svet Kreditnega zavoda in celokupno uradništvo, kakor tudi uradništvo vseh ostalih bančnih zavodov v Ljubljani. Zalni sprevid se je pomikal izpred kolodvora po Miklošičevi cesti, Dalmatinovi cesti, Damatinovi ulici, Komenskega, Vidovdanske in Kette-Murnovi cesti na pokopališče.

— Iz Valčkov večer na Taboru. Tretji valčkov večer na Taboru je zopet privabil staro in mlado v mogočni sokolski hram. Prostrane taborske dvorane so bile skoro prenapolnjene občinstva, ki se je ob avstoličnornega sokolskega orkestra izmenitno zvalo. Prireditev se je vršila v glavni in v vseh stranskih dvoranah, vrtili so se po vrsti valček in polka, pa šotli in šajerji, mazurka in »poštertance«. Valčkov večer je pokazal, da stalno pridobiva na renomeju in prirediteljem bo mogoče kmalu prirediti še enega v popustnem času.

— Iz Če so srečala dva avtobusa na isti pragi. Včeraj popoldne je bil dan na izletnike. Zato ni čuda, da so jo mnogi ljubljanski mahnil v najbližje okolice. Nekateri peš večina pa z avtobusi. Promet z avtobusi, ki so bili večinoma prenapolnjeni, je nudil včeraj res pravico velomestno sliko. Pred »Evropo« se je ustavljal voz za vozom, ki so odhajali v vseh smerih. Največji promet je bil na šišenski in poduški pragi, ki je bila včeraj nanovo odprta. Na pragi vozila dva avtobusa, ki pa konkurirata. Pot od ovinka z glavne ceste v Šiški in do Podutika je komaj tako široka, da lahko vozi en voz. Dva voza, ki vozita v nasprotni smeri, se s težavo izoneta drug drugemu. Ne preostane drugega, nego da se eden umakne ritenski v sneg. Popoldne sta se srečala tretjič. Noben kofar se ni hotel umakniti in pogajala sta se skoro pol ure, predno je prišlo do sporazuma. Seveda je šel sporazum na račun potnikov, ki so morali deloma izstopiti, deloma čakati na kompromis. En avtobus je bil namreč že skoro v Podutiku in so jo izletniki raje mahnil peš, dočim so morali izletniki v Ljubljano vzelega voza čakati na »kompromis«. Dobro bi bilo, če bi lastnika avtomobilov doma sklenila kompromis, ne pa da se pogajata pol ure na cesti na račun izletnikov!

Kože divjačine

kupujem L. ROHM, kramar, Ljubljana Mesni trg št. 9.

— Iz Redni letni občni zbor Geografskega društva na univerzi v Ljubljani se vrši v petek. 8. t. m. ob 6. uri zvečer v Geografskem inštitutu na univerzi z običajnim dnevnim redom. Odbor vabi nani vse člane in prijatelje društva.

— Iz Podružnica Sadarskega in vrtnarskega društva bo v torek 5. marca ob 8. uri zvečer priredila na šentjakovski šoli prost razgovor o spomladinski deli na vrtnarstvu. Razgovor bo vodil urednik Sadarskega in vrtnarstva g. M. Humek. Vabimo vse, ki bi se radi naučili o tem ali onem vprašanju glede obdelovanja domačega vrta.

— Iz Za rudarska inženjerstva sta diplomirala na tujakski univerzi g. Aleksander Origorjev in Sergej Vilenčič. Cestitar!

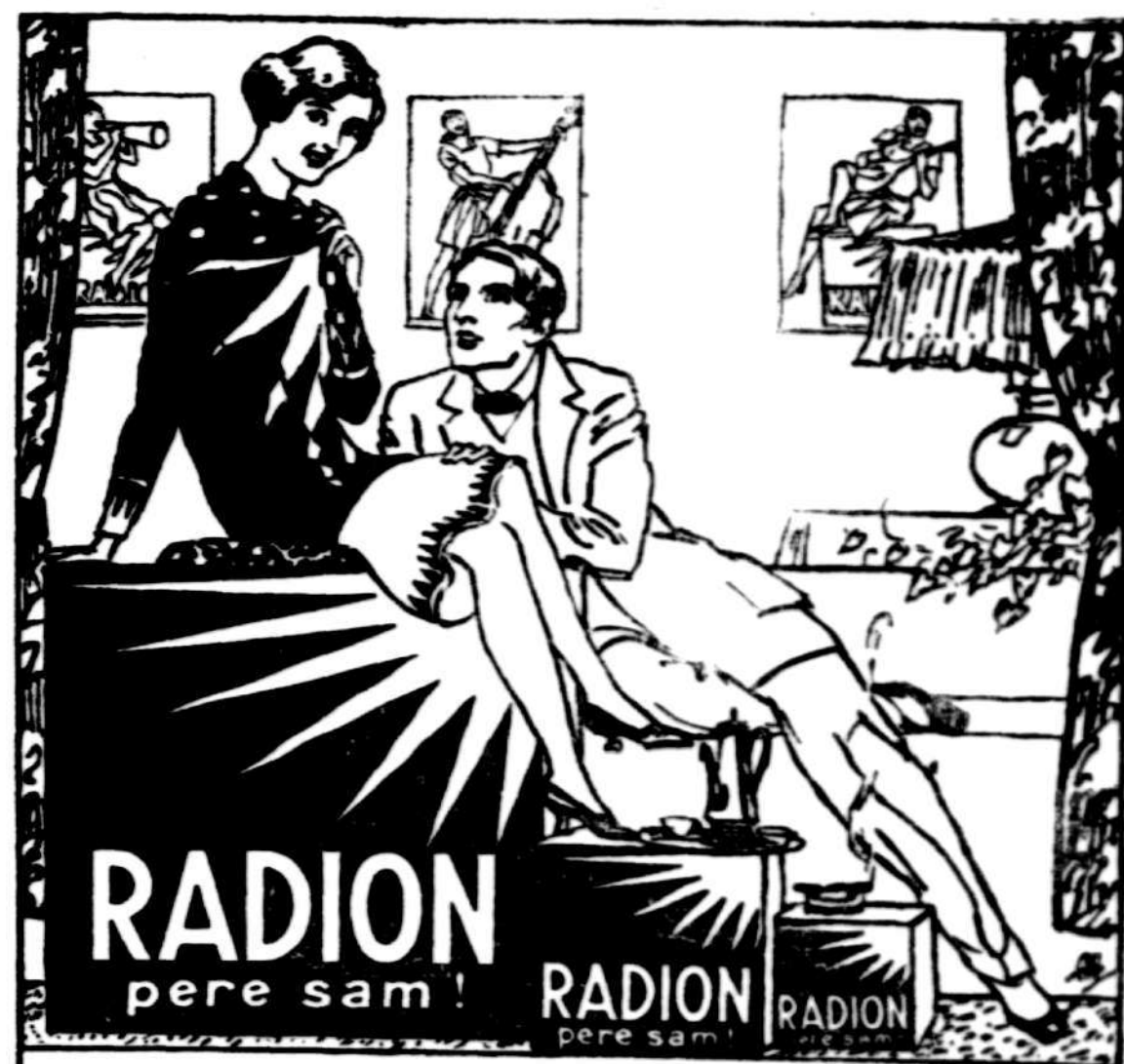
— Iz Mesto vaje umrlega g. Vincencija Jerneja daje 100 Din Podpornemu društvu slepih rodbina Železnikar. Najlepša hvala.

— Iz Slavnj violinski virtuoza Jaroslav Kočian v Ljubljani. V ponedeljek, dne 4. marca koncertira v Ljubljani slavnj violinski virtuoza Jaroslav Kočian, ki je znan našemu koncertnemu občinstvu že iz svojih koncertov pred svetovno vojno. Jaroslav Kočian uživa kot violinski virtuoza svetovno slavo ter je koncertiral že v vseh delih sveta z velikimi umetniškimi uspehi. Na ponedeljkovem koncertu najzajva v Ljubljani skladbe Čajkovskega, Bacha, Suka in Sarasate. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

— Iz Šentjakovski pevski zbor. Danes ob 8. uri valja v Šentjakovski šoli. Priidite vsi in točno. 163/n.

Iz Celja

— Iz celjskega aerokluba »Naša krila«. V Narodnem domu se je vršila 26. februarja prva seja novozvoljenega odbora celjskega aerokluba »Naša krila«, ki se je konstituiral sledeče: Predsednik g. Andrej Posavec, lekarnar, podpredsednik odvornika g. dr. Ernest Kalan in dr. Anton Ogrizek, tajnik g. Žiga Gandini, bančni uradnik, blagajnik g. Mario Schmidchen, uradnik kemične tovarne, odborniki g. inž. Pristovšek Blaž, Janko Wagner, magistratni uradnik, inž. Anton Komel, Ladislav Ropas, mehanik, Jože Kramar, drogerist, Franc Zohar, obratovodja, Avgust Veble, tajnik sres. Trgovskega gremija, Miloslav Bojč, major 39. pp., Branko Mamula, kapetan 39. pp., Božidar Doklić, žand. poručnik, Pogrjaj, ravnatelj Vzajemne zavarovalnice in Ivo Peršuh, ured-

RADION
pere sam!

RADION
pere sam!

„Pri nas
je prijetno,“

pravi mlada gospa Mica. „Nikdar ne razburjam svojega moža z velikim pranjem in čiščenjem, vse to gre čisto mirno, ker RADION opere perilo sam v enem dopoldnevu.“

RADION
pere sam!

Varuje perilo!

nik »Slovenca«. Dne 16. t. m. se vrši v Narodnem domu društvena veselica. Posebno pohvalno je novi predsednik omenil delovanje odstopivšega predsednika g. mag. phar. Klobučarja in se mu zahvalil za trud.

— »Kolesarji« zopet na delu. V petek dopoldne je prislonil mesar Jernej Poprask iz Ljubljane pri Celju svoje kolo za nekaj minut k steni v veži, toda ko je hotel kmalu nato oditi, je spoznal, da mu je neznan tat ukradel kolo, vredno 1500 Din. Za »kolesarje« povzede policija, toda doslej še vedno zama.

— Pianinski sejem je krasno uspel. V noči od sobote na nedeljo se je vršil v Celjskem domu dolgo napovedani in težko pričakovani pianinski sejem, ki je vsestransko kar najbolje uspel. Obisk prireditve je bil rekorden. Plesalo in zabavalo se je do solnčnega vzhoda in je sejem končal brez vsakega incidenta v najlepšem redu.

— Mraz zopet pritiska. Včeraj zjutraj je v Celju prislonil zopet prav pošten mraz. Po Savinji so plavalci zopet posamezni ledeni kosi, voda ob obeh bregovih pa je zopet nekaj metrov daleč v strugo zamrznila s prilično debelo ledeno skorjo.

Piramida civilizacije

Američani so originalni in zato ni čuda, da izvirajo skoro vse originalne ideje iz Amerike. V deželi dolarja si lahko ljudje privoščijo marsikaj, kar se nam zdi fantastično in nemogoče. Fantastična se bo zdel marsikomu tudi ideja nekega ameriškega milijonarja iz države Arkansas, ki je sklenil podariti svoji državi piramido civilizacije. Izjavljuje, da je pripravljen žrtvovati za piramido vse svoje premoženje.

V ogromni piramidi, ki bi jo zgradili z milijoni originalnega Američana, bi bili shranjeni razni predmeti, značilni za napredek naše dobe. Tu bi bili zbrani vsi vidni dokazi civilizacije 20. stoletja od zaponke do radio-aparata. V podzemlju pod piramido bi zazidali cementne zaboje s knjigami, znanstvenimi instrumenti, vzorci sodobne hrane, gramofonskimi ploščami v vseh jezikih itd. Vhod v to ogromno shrambo bi bil dovoljen šele čez 1000 let, ko bo življenje na zemlji že popolnoma drugačno. Mnogi jeziki bodo že pozabljeni in vsi izumi našega stoletja se bodo zdeli ljudem takratne dobe otroške igrice. Piramida civilizacije bi bila velikega pomena, kajti v nji bi bilo zbrano in dobro ohranjeno vse, kar je človeštvo ustvarilo v raznih panogah javnega življenja. Da so prišli na to idejo stari narodi, bi nam ne bilo treba zbirati drobec njihove kulture in civilizacije, o kateri še zdaj nimamo točne slike, ker je zob časa uničil marsikaj, kar so naši predniki ustvarili. V Ameriki je mogoče vse in tako tudi ni izključeno, da bodo res zgradili piramido civilizacije, ki je bodo ljudje čez 1000 let gotovo zelo veselili.

Velike sleparije v Pragi

Praška policija je dobila te dni ovadbo, da je zagrešil 45letni nadporočnik Hugo Sidek velike sleparije s tem, da je lagal raznim finančnikom, da kupuje globoko pod tečajem gradbene srečke in da si je dal izplačevati zmanjšano tečajno vrednost v gotovini, v resnici pa srečk ni kupoval. Po prvih poročilih gre za sleparije, ki presegajo 12 milijonov Kč. Čim je prešla policija ovadbo, je slepar izginil. Policijska direkcija je takoj mobilizirala vse detektive in končno se je posrečilo sleparja zasačiti v nekem predmestnem hotelu.

Sidek je bil prepehan na policijo, kjer so ga zaslislali. Slepar odločno zanika vsako krivdo. Policija je pa že prve dni preiskave ugotovila, da je ovadba točna in da je spravila pod ključ sleparja, kakršnega ne pozna niti povojna doba. Sidek je bil rojen leta 1882 v Adamovu in je pristojen v Prago. Mož je aktivni nadporočnik, dodeljen v ministrstvu narodne obrambe v pisarni ruskih ležij. Policija je aretirala tudi njegovo ženo. Prve transakcije je izvedel Sidek koncem predlanskega leta. Najbolj agilni je bil koncem lanskega in začetkom tekečega leta. Ta čas je izvalil svojim žrtvam 5 in pol milijona Kč v gotovini. Med njegovimi žrtvami je tudi mnogo častnikov, ki ga iz kolegalnosti mislo hoteli ovaditi.

Daleč so prišli Habsburžani

Da se bivšemu avstrijskemu nadvojvodi Leopoldu sinu Leopolda Salvatorja, ne godi posebno dobro, smo že večkrat poročali. Mož se je lotil že raznih spekulacij, toda vaje brezdele, ni nikdar imel posebne sreče. Tako je pred leti začel na Dunaju kar na debelo kupčevati s hmeljem. Pa mu ni šlo in moral je trgovino opustiti. Ker ni bil za nobeno pošteno delo, je sklenil odpotovati v Hollywood. Mislil je, da ga bodo Američani že zavoljo njegovega imena sprejeli z odprtimi rokami. Toda zmotil se je temeljito. V filmski prestolici ga niso bili nič kaj veselili. Bil je sicer angažiran, toda samo kot statist in za brezposelne vloge. Pred odhodom v Ameriko si je pustil od dunajske tврdke Kšferleim izpopolniti svojo garderobo. Naročil si je več oblek v vrednosti 7000 šilingov, t. i. okoli 56.000 Din. Seveda ni računa poravnal in jo je neopazeno popihal v Ameriko. Sedaj ga tврdka toži. Kje se skriva, ni znano, zanimivo pa je, da ga v Hollywoodu ni. Baie se skriva v Newyoriku. Dunajska policija je izdala za njim tiralo. Res daleč so prišli Habsburžani.

Kupujte „Zvezdanko“!

Szekula Jenő:

Suženj in Rimljanka

Roman.

Suženj, pastir bivolov, je klečal pred primitivnim lesenim križem in molil.

— Congrio! Ti si kristjan? — sem vzkliknil presrečeno.

Planil je pokonci in me začudeno gledal. Iz oči mu je odseval verski fanatizem, obenem pa strah.

— Ne povej tega nikomur, — je zašepetal. — Kristjane tu preganjajo.

— Dragi brat, — sem vzkliknil in ga hotel objeti. Bil sem srečen, da sem našel v tujem svetu nit, ki veže mojo dušo z enotnim, skupnim utripanjem srca vsega človeštva.

Začuden me je pogledal.

— Ti si tudi... je fecjal. — Kdo bi mislil, da se najde kristjan tudi med divjimi Quadi! To je pravi čudež.

Sedel sem k njemu na kamen. Ponudil mi je skledo mleka. Govorila sva pozno v noč.

— Zdi se bom imel še bolj rad, — mi je zatrjeval cilicijci suženj. — Zdi se vam, da si mi brat.

— Kaj so v Aquinu tudi kristjani? — sem vprašal Congria.

— Da, Kristjani so nekateri mojstri v ulici lončarjev. Tudi en gladiator je kristjan. Imenuje se Stihus. In še enega starega vojaka poznam... čakaj no, kako se že imenuje... da, sem se že spomnil, Textilius.

— Tega poznam. To je veteran, ki je oni dan na trgu...

— Kupil sužnj Gymnasium.

— Kako pa veš to?

— Mi, kristjani, nimamo med seboj nobenih skrivnosti.

— A Gymnasium.

— Tudi ona je že kristjanka... te dni so jo kopali.

— Kako to...

— Textilius se je že poročil z njo.

— Kaj praviš!

— Naš stari škof je prečital nad njunima glavama izrek: Melius est enim nubere quam uri. Bolje je živeti v zakonu, nego goriti. In poročil ju je.

— Vi imate tudi škofa?

— Seveda, imenuje se Gelasemus.

— Je bogat?

Pastir se je zasmejal.

— Kaj si že videl kdaj bogatega škofa? Škof postane tisti, ki je med nami najsiromašnejši.

Začuden sem ga pogledal.

— Salis se.

— Samo poganski duhovniki so bogati. Naši duhovniki so pa položili zaobljubo siromaštva. Še to, kar imajo, razdelijo drugim.

— A Gelasemus?

— Je obrtnik kakor so drugi. Mož je star že nad 90 let, pa se še vedno preživlja z delom svojih rok. Plajte izdeluje. On je napravil tudi zagrinjalo za cirkus.

— A Textilius, vojščak, je tudi dober kristjan?

— Možno napačen. Bil je dolgo s posadko v Antiohiji in tam se je pokristjanil.

Segel mi je v roko.

— Kristjani moramo biti na tem svetu složni in solidarni. Od nas je odvisno osvobodjenje sveta.

Ločila sva se.

Srečala sva se šele pri jutranjem deku.

Nekaj tednov pozneje me je presenetil izreden dogodek. Neke noči me je zdrnilo iz sladkega sna radostno prepevanje in kričanje. Vse polje je bilo razsvetljeno. Na vseh koncih in krajih so goreli kresovi. Ženske in otroci so preskakovali kresove in plesali okrog njih. Videl sem tudi vaška dekleta z ovenčanimi glavami, napol naga. Plesala so in rajala, da jih je bilo veselih gledati.

Med splošnim rajanjem se je razlezala poskočna godba.

Vstal sem in si pomel oči.

— Kaj se godi tu?

Congrio, ki se je primajal ves zaspán iz kolibe, mi je pojasnil.

— Danes so vigilae Cereris.

— Kaj je to?

— Pričeljo se nočne svečanosti Cerere, med katerimi ponore vse ženske.

Dalje nisva mogla govoriti. Tisti hip je namreč pridrvelo k nama pet ali šest žensk, kakor da so se izpremenile v furije. Obkolile so našo in potegnile za seboj. In naenkrat sem začutil, da se vrtim v vijemem kolu okrog ognja z njimi tudi jaz.

Pastir je kričal na vse grlo za mano:

— Viduare, vrni se!

In zmajal je z glavo, ko sem se ustavil ves zasopel in prepoten pred njim.

— Zmotil sem se v sodbi o tebi. Kristjani se ne spodobijo plesati. Ti bi se ne smel udeležiti povanskega praznika, sicer bo tvoja duša pogubljena.

— Saj so me ženske potegnile za seboj.

— Moral bi premagati grešno telo.

Kljub temu sem radovedno ogledoval razposajeno rajanje množice. In zdelo se mi je, da sem nekoč že videl tako zabavo na polju... pri južnih narodih na kmetih v kresni noči. Morda je bilo to nadaljevanje vigilij Cereris.

Pozneje sva se srečavala s Congriem le redko. Poslali so me drugim.

Vozil sem mleko v Aquinum. Tam sem se seznanil z nekaterimi uglednimi meščani.

Na Venerin praznik je dobila Campora odličan poset. Prisnela je Frontina. Pripeljala se je s primitivnim vozom, ki so ga vlekle mule. Rimljanke so se najraje vzele s takimi vozički.

Sprejema mlade gospe se nisem udeležil, ker sem bil baš po opravih v mestu. In vendar je vprašala po meni.

— Kako pa kaj Viduare?

— Mleko vozi v mesto.

— Ni več vola?

Prezident Hoover v zasebnem življenju

Novi ameriški prezident je nasprotnik vsakega pompa. Prepovedal je vse svečanosti, ki bi se morale vršiti ob njegovem nastopu.

Politični program novega ameriškega prezidenta Herberta Hooverja, ki je danes nastopil svoje mesto, je v glavnih potezih javnosti znan že iz volilne kampanje. Ameriška in evropska javnost pa še ne veda, kako bo nastopal Hoover v zasebnem življenju. Javnost seveda zanima tudi zasebno življenje poglavarjev držav, morda še bolj, nego njihovo uradno poslovanje.

Hoover je mož, ki malo govori in ki se javnosti izogiba. Ko je nedavno postal po Ameriki, so ga spremljali številni novinarji, ki pa svojim listom niso mogli ničesar poročati, kar bi ne šlo skozi najstrožjo cenzuro. Po povratku s potovanja je ostal 14 dni v Washingtonu in hotel, v katerem je stanoval, je bil tako zastražen, da se nobenemu novinarju ni posrečilo priti do prezidenta. Nobene sobe v nadstropju, kjer je Hoover stanoval, niso smeli oddati. Za Hooverja je bilo rezervirano posebno dvajzlo. Vsak posestnik je moral mimo dolge vrste detektivov in prezidentovih tajnikov. Cenzura je bila ves čas neizprosna.

Zato ni čuda, da se ameriška javnost vprašuje, kakšen bo Hoover v zasebnem življenju. Boje se ga zlasti starejši državni uradniki, ki mislijo, da bo kot moderen inženier, ki je navdušen za racionalizacijo, temeljito pomedel vse državne urade. Hoover je naprej odločno zavrnil trditve, da bo med njegovimi ministri tudi ženska. Prepovedal je vse svečanosti, ki bi se

morale vršiti danes, ko je nastopil svoje mesto. Niti on, niti njegova soproga se ne udeležita svečanega plesa, ki se vrši drevi. Hoover je črtal s programa tudi veliko vojaško parado in recepcijo najlepših washingtonskih deklet v zgodovinskih krojih. Davi se je vršila svečana zakuska, na katero pa Hoover ni povabil senatorjev in poslancev, kakor je storil njegov prednik Coolidge.

V Ameriki igra v življenju vsakega človeka, tem bolj seveda prezidenta, važna vloga tudi versko vprašanje. Zato se javnost zanima, kako bo to vprašanje rešil novi prezident. Hoover je pristal zelo strogo protestantske sekte quakerjev, ki ima v Washingtonu samo dve skromni cerkvi, kjer se člani te sekte zbirajo ob nedeljah k molitvi. Sekta je razdeljena v dva tabora eden odklanja vsako službo božjo, ki bi jo opravljali duhovniki in daje vsakemu članu verske občine pravico govoriti v cerkvi. Ker bi se pa mogla ta pravica ob prezidentovi nnavzočnosti v cerkvi izrabljati v politične namene, je Hoover izjavil, da bo prihajal ob nedeljah v cerkev onega tabora quakerske sekte, v katerem ima pravico govoriti v cerkvi samo duhovnik. Hooverjeva soproga pripada presbiterijanski protestantski cerkvi in bo hodila ob nedeljah v cerkev sama. V interesu ugleda prezidentove rodnine bo pa spremljala v quakersko cerkev svojega moža.

sko, ne s Zeppelinom, ne s strupenimi plini. Dajte mi častno besedo, da ne boste več prelivali krvi, kajti jaz do bro vem, kaj je vojna. Vojna je koruzni kruh, nomanikamie premaga dolge vrste sestrarjih starcev, žen in otrok, listki za kruh, listki za mast, listki za vse življenske potrebščine. Vojna pomeni plakaioče matere, žene in otroke. Vojna mi je vzela nakdražje, izgubil sem svoja sinova.

Izvolite sklicati vse Angležje, Nemce, Francoze, Špance, Italijane, Turke in Janonce, da vam pod častno besedo obljubijo, da ne bo več vojne. Ko se vsi zghro, pokličite tudi mene, da utisnem polasnim vse, kar se v pisnu ne da povedati.

Z odličnim sprejetjem.

Samuel Grün.

Toda Samuel Grün je ime, ki gospodom diplomatom ničesar ne pove. Če bi striček Grün pripisal, da je postrešek, bi v Ženevi njegovega pisma naobzi sploh ne prečitali. Grün je čital novine in čital jih je temeljito. Vedel je, da obstaja že več mirovniških paktov, locarnski, Kelloggov itd. Nahtz je tudi vedel, da je Kellogg ameriški minister in da se v Ženevi zbirajo sami ministri. In vedel je tudi, da bi se ministri presneto malo zmenili za postreška Grūna. Dolgo si je dobrodušni starček beil glavo kako rešiti to kočljivo vprašanje. Končno je potihljal tudi to. Na svoj pakt se je podpisal: minister Samuel Grün. Dolgo je razmišljal, ali bi kazalo podpisati se tako in vedno je prihajal do zaključka, da je minister prav za prav samo sluga. Obrnil se je na nekega pravnikar, ki mu je potrdil, da je izraz minister istoveten z izrazom sluga.

In tako je poslal v Ženevo pismo, na katerem figurira kot minister Samuel Grün. Zdi si bel glavo z vprašanjem, kaj poredi na to gospod Stresmann. Nalvno, toda iskreno je striček Grün posezel v svetovno politiko. V svoji naivnosti upa, da bodo gospodje v Ženevi upoštevali njegovo dobro voljo in da nikoli več ne bo vojne.

Mirovni pakt madžarskega postreška Grūna

Poslal je v Ženevo pismo, v katerem prosi diplomate, naj mu pod častno besedo obljubijo, da ne bodo več prelivali krvi.

Pred neko budimpeštansko kavarno ima že dolga leta svoje stalno mesto postrešek Samuel Grün, prileten mož, ki je izgrabil v svetovni vojni oba sinova. Ta udarec ga je tako potrl, da je neoprestano razmišljal o grozotah in težkih posledicah vojne. Razmišljal je in ugrabil, kako bi se dala v bodoče vojna preprečiti. Mnogo je razmišljal o vojni, ki je tudi njega tako težko zadel. Po glavi so mu rojile misli, kako preprečiti novo krvavelitje, kako odstraniti snore med narodi in kaj storiti, da bi se ne ponovili strahotni prizori na bojiščih, kjer je videl brat brata, oče sina in prijatelji prijatelja krvaveti in umirati. Rad bi bil našel sredstvo, da bi preprečil pretresljive prizore doma daleč od bojišča, kjer so matere in žene zaman hrepenele po svojih druzih, ki so odšli na bojne poliane, pa se niso več vrnili.

Striček Grün je dolgo trhtal in kon-

čno je potihljal. Vedel je, da zastdajo v Ženevi diplomati, katerih edina naloga je, zagovarjati svetu mir. In sklenil je napisati v Ženevo pismo ter mu priložiti načrt, na katerem bi se dala preprečiti vojna. Pismo je priložil Grūnu pakt. Odločil se je za ta korak in storil ga je v najhobši volji. Izkušeni je imel dovolj. Saj že celih 50 let nosi rdečo čepico in opraviiti je imel že z neštetiimi ljudmi raznih poklicev in narodnosti. Iz občevanja z ljudmi se je izkristaliziralo njegovo svetovno naziranje. Oskar sta našla njegova sinova na bojišču, je bil Grün največji sovražnik vojne. Napisal je v Ženevo pismo, glaseče se:

Velescejeno Društvo narodov

Ženeva!

Vojne sem že sit! Ne vajuje s sabljo, ne z bajonetom, ne z revolverjem, ne s puško, ne s tankom, ne z ročno granato, ne s topom, ne s strojno pu-

Najboljše najtrajnejše, zato najcenejše!

NAJBOLJŠE TAMBURICE
Farkaševga in vremenskega sistema izdelane in razpošilja ob istemstvu

stara hrv. tvornica tamburic

Stjepan M. Gilg
Sisak 610
Kačićeva ulica 174 (Hrvatska)

Cenovnik tamburic pošljem na zahtevo zastonj. Odklikovan z dvema zlatima kotainama.

Gradb. ur. št. 12/1.

Razpis.

Mestna občina ljubljanska razpisuje oddajo zidar-skih, betonskih in težajskih del, dalje tesarskih, ključavničarskih, pleskarskih in steklarskih del ter oddajo železne strešne konstrukcije, polaganje keramitneva tlaka in oblogo sten s lajancnimi ploščami za napravo novega prizidka mestne električne centrale v Ljubljani. Vsi potrebni podatki se dobe med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Solski drevored 2/II. od torka dne 5. III. 1929 dalje. Ponudbo za železno strešno konstrukcijo je vložiti do 11. marca 1929 do 11 ure, za ostala razpisana dela pa do 15. marca 1929 do 11. ure pri imenovanem uradu.

Ljubljana, dne 1. marca 1929.

Mestni magistrat ljubljanski.

Tekstilni Biro Jaša Alkalaj & Albala

Beograd, Kralja Petra ul. 30/32.

Zastopa največje sverske tovarne strojev za celokupno industrijo, med drugim tudi:

Schubert & Salzer A. G. Maschinenfabrik, Chemnitz Sächsische Webstuhlfabrik (Louis Schönherr), Chemnitz Mauser-Werke A. G. Oberndorf, specialne šivalne stroje

Sprejema se ureditev in instalacija celokupnih tekstilnih tovarn, od največjih do najmanjših. Pozna točno do-mače industrijske prilike in d je brezplačno stroj-kone navsete o vseh tehnično-teksilnih vprašanjih ali vseh tekstilnih strovinah od najkulantnejših prvovrstnih svet vseh tverdk

V staroznani gostilni »Šempeter«

pri Sv. Petra mostu se točijo prvovrstna dalmatinska in domača vina, gorka in mizla ledila. Se pri-poročata Ivan in Marija Kajnc. 345

Kože divjačine

kupujem. L. Roth, Mostal trg 9 26-L

Šivalni stroj

dobro ohranjen, ugodno napredal. Ponudbe pod »Šivalni stroj/430« na upravo »Slov. Naroda«. 430

Pletilja

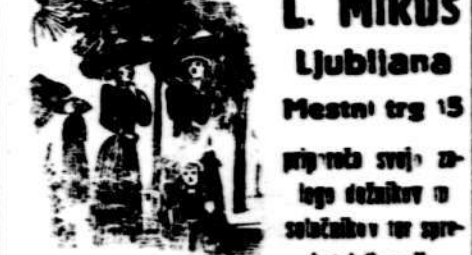
dobro izurjena, išče službo s hrano in stanovanjem v hiši. Ponudbe na upravo tega lista pod »Pletilja 367«.

Kupujemo

zlatu, srebru, platini, srebrne kro-sne. Prevzamemo v pozlatenje in posrebrevanje. Tovarna za ločanje dragih kovin. Sp. Šiška, Sv. Jer-neja cesta 8. 24/L

Jos. Otorepec

se priporoča za kleparsko in kovi-nostiskarska dela. — Ljubljana. Za-Gradim štev. 9 (ob koncu Strel-ske ulice). 23-L

Pozor! se izvaja v točno in solidno.

Klavirji,

pianini Bösendorfer, Höpfl & Heitzmann, Förster, Stingl

so nesporno najboljši

Dobite jih za najmanjše

obroke le pri trvdki

Alfonz Breznik
Ljubljana, Mestni trg 3.

Javna dražba

najdenih predmetov se vrši 5. marca 1929 na glavnem kolodvoru v Ljubljani. 441

Mesarski pes

črno-siv, velik, se je zatekel. Najditej naj sporodi Novi Vod-mat št. 46 pri Zibetu. 440

Kovačnico

dobro vpeljano, s stanovanjem in vrtom, oddam takol v najem eventuelno tudi prodam. Jurč, Zibc, pošta Loče pri Poljčanah. 438

Poslovodja

za brivski in damski salone za zdravilišče, s mojstrskim izpitom po avstrijskem obrtnem redu in s tlemo pomočniško prakso, dobi službo. Prošnje je nasloviti na časalni saloni »Ema«, Ilka 12., Zagreb. 437

Krasno vilo

v bližini Maribora, dva orala zemljišča, elektrika, oddam takol v najem ali event prodam. Več se izve v Smetanovi ul. 50, L. Maribor. 436

Primorec

star 27 let, s 20 tisoč franki, želi manjša s gospodnično ali vdovo od 18-26 let, da bi imela nekaj dote. — Vsebi bi se v Jugosla-vijo. Ponudbe pod »Primorec/431« na upravo »Slov. Naroda«. 431

Ooremljeno sobo

s električno razsvetljavo, v Rož-ni dolini, oddam solidnemu gos-podu. Ponudbe na upravo tega li-sta pod »Zračna soba 359«.

Meblovano sobico

preprosto, išče mlad soliden gos-pod. Ponudbe na upravo lista pod »Takol/411«.

Slike za legitimacije

zdeluje najboljši fotograf Hugoa Ribter, Ljubljana, Sv. Petra c. 25. 89/L

POZOR!

Prva parna slaščičarna v Ljubljani

Teodor Novotny

v vsakem oziru higijenična in najmod-rneje urejena, je priče'a poslovati v nov h prostornih na M. sarykovi cesti na »Friskovcu«. Izdelujejo se vse vrste slaščic, specialireta francoski biskviti, me-dice, kekxi itd. Priporočam se sl. občinstvu, eg. trgovcem, hote-lirjem in kavarnarjem. Blago je prvovr-tno, cene zmerne. Razpošilja se tudi po deželi.

KLIŠEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPJE, IZDELUJE PO PRED-LOŽENIH RISSAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJ-ŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TRGOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA S.O. Z SV. PETRA NAS 11